ذره‌بین

تلاش برای ارسال جنگنده به کی‌یف

رایزنی‌های ولودیمیر زلنسکی، رئیس‌جمهور اوکراین برای دریافت جنگنده از کشورهای غربی ادامه دارد و به نظر می‌رسد این رایزنی‌ها در حال نتیجه‌دادن است.

در حالی که چند روز قبل وزیر دفاع اوکراین نسبت به دستیابی سریع این کشور به جنگنده‌های غربی اظهار ناامیدی کرده بود دیروز نشریه پولیتیکو گزارش کرد که گروهی از سناتورهای دموکرات و جمهوری‌خواه، فشار بر پنتاگون را برای ارسال جنگنده‌های اف-۱۶ به اوکراین افزایش داده‌اند.

براساس نامه‌ای که به لوید آستین وزیر دفاع ارسال شد، هشت سناتور با بیان این‌که جنگ میان روسیه و اوکراین اکنون در مقطعی حساس است، استدلال کرده‌اند جنگنده‌های اف-۱۶ می‌تواند در برابر مسکو، دست بالا را به کی‌یف بدهد.

این گروه از نمایندگان سنا با اشاره به گفت‌وگوی سران و مقام‌های آمریکا، اوکراین و کشورهای خارجی برای حمایت از کی‌یف در کنفرانس امنیتی مونیخ در ماه گذشته، خاطرنشان کردند که واشنگتن باید تحویل اف-۱۶ به اوکراین را به صورت جدی در نظر داشته باشد. موضوعی که به گفته این سناتورها می‌تواند یک تغییر بازی در میدان جنگ باشد. گفته می‌شود این نامه را سناتور دموکرات مارک کلی تنظیم کرده است.

تلاش‌های دو حزبی برای متقاعدکردن دولت جو بایدن باهدف ارسال اف-۱۶ به اوکراین از ماه گذشته و پس از برگزاری نشست امنیتی مونیخ شدت گرفته است. اما مقام‌های ارشد غیرنظامی از جمله شخص بایدن و جیک سالیوان، مشاور امنیت ملی کاخ سفید می‌گویند که در میدان جنگ اوکراین نیاز مبرمی به این جنگنده‌ها وجود ندارد.

در همین حال، ماتئوش موراویسکی نخست وزیر لهستان گفت کشورش می‌تواند برای نشان‌دادن گام بعدی حمایت کشورهای متحد کی‌یف از اوکراین، طی چهار تا ۶ هفته آینده جت‌های جنگنده میگ-۲۹ خود را در اختیار این کشور قرار دهد.

اخبار

انفجار نورد استریم، اقدام تروریستی در سطح دولتی

پوتین، رئیس‌جمهور روسیه در یک سخنرانی گفت توطئه انفجار سپتامبر سال گذشته میلادی در خط لوله‌های انتقال گاز نورد استریم در دریای بالتیک در سطح دولتی طراحی شده و این ادعا که کار یک گروه حامی اوکراین بوده کاملا مهمل است.

به گزارش رویترز، مسکو پیش از این انفجارهایی را که در سپتامبر ۲۰۲۲ خط لوله‌های نورد استریم ۱ و ۲ را در کف دریای بالتیک هدف گرفت، اقدام تروریستی بین‌المللی خواند. دانمارک، آلمان و سوئد ادعا کردند تحقیقاتی را درباره این انفجارها به اجرا در آورده‌اند اما مسکو تاکید کرد از ابعاد این تحقیقات مطلع نشده است. پوتین در مصاحبه با کانال یک تلویزیون روسیه گفت: «ما از مقام‌های دانمارکی تقاضا کردیم یا با یکدیگر همکاری کنیم یا یک گروه از کارشناسان و متخصصان بین‌المللی را تشکیل دهیم. همان‌طور که قبلا گفتم، پاسخ آنها مبهم بود. خیلی ساده بگویم پاسخی داده نشد. آنها گفتند که ما باید منتظر بمانیم.»

اختلاف جمهوریخواهان درباره حمایت از اوکراین

لیندسی گراهام، سناتور جمهوریخواه آمریکایی در مخالفت با اظهارات فرماندار هم حزبی خود، نسبت به آنچه بی‌اعتنایی واشنگتن به اوکراین خواند، هشدار داد و مدعی شد اگر پوتین در این جنگ پیروز شود، درگیری‌های بیشتری در راه خواهد بود.

به گزارش تارنمای هیل، هشدار این سناتور آمریکایی در واکنش به اظهارات ران دسانتیس، فرماندار جمهوریخواه ایالت فلوریدا درباره این که جنگ اوکراین نباید جزو منافع ملی اصلی آمریکا باشد، مطرح شده است. گراهام با انتشار توییتی مدعی شد: اگر پوتین در جنگ اوکراین شکست بخورد، اوضاع جهان به سمت مثبتی تغییر می‌کند. اگر او پیروز شود و غرب بار دیگر مانند گذشته تسلیم شود، درگیری‌های بیشتری در راه خواهد بود. این سناتور جمهوریخواه از ایالت کارولینای جنوبی افزود: وقتی پای پوتین در میان است یا باید اکنون تاوان آن را بپردازید یا بعدها خواهید پرداخت.

خبر

هشدار ۱۷ کشور اروپایی درباره شهرک‌سازی صهیونیست‌ها

دیپلمات‌های ۱۷ کشور اروپایی از جمله انگلیس، فرانسه، اسپانیا و هلند مخالفت شدید خود را با سیاست شهرک‌سازی اسرائیل اعلام کرده و به‌ویژه درباره تخلیه اجباری خانواده‌های فلسطینی در سیلوان، شیخ جراح و بیت‌المقدس هشدار دادند. در بیانیه نمایندگان این ۱۷ کشور آمده است: این‌که مسئولان اسرائیلی قصد دارند در ماه رمضان سیاست‌های تخریب در شرق بیت‌المقدس را ادامه دهند، بسیار نگران‌کننده است. صدها هزار اسرائیلی در شهرک‌هایی یهودی‌نشین که رژیم صهیونیستی بعد از جنگ ۱۹۶۷ و اشغال سرزمین‌های فلسطینی در کرانه باختری و شرق بیت‌المقدس ساخته است، سکونت دارند.

سازمان ملل و بیشتر کشورهای جهان شهرک‌های رژیم صهیونیستی را غیرقانونی می‌دانند، زیرا این رژیم در جنگ سال ۱۹۶۷ این سرزمین‌ها را اشغال کرده و بر مبنای کنوانسیون ژنو هر گونه ساخت و ساز از سوی اشغالگران در سرزمین‌های اشغالی ممنوع است.

فلسطینیان به‌دنبال تشکیل کشوری مستقل در کرانه باختری و نوار غزه هستند که پایتخت آن بیت‌المقدس باشد. آنها همچنین خواستار خروج اسرائیل از سرزمین‌های اشغالی در سال ۱۹۶۷ هستند اما اسرائیل از بازگشت به مرزهای پیش از جنگ شش روزه امتناع می‌کند.

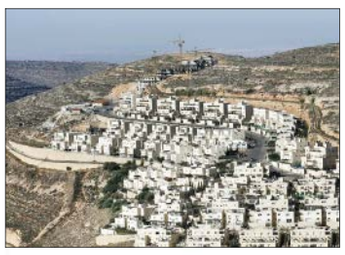

گفت‌وگوی اختصاصی با مارک فینو، سخنگوی اسبق وزارت خارجه فرانسه

احیای برجام، تابعی از تصمیمات سیاسی نه فنی

محمد علیزاده
گروه بین‌الملل

رافائل گروسی، مدیرکل آژانس بین‌المللی انرژی اتمی پس از بازگشت از تهران در فرودگاه وین گفت که با ایران توافق کردیم اجازه دسترسی به اطلاعات و مکان‌ها به آژانس بین‌المللی انرژی اتمی داده شود. با این حال بسیاری از تحلیلگران می‌گویند گزارش‌های آژانس و طرح مسائل فنی بیشتر جنبه‌ای سیاسی دارد و احیای توافق هسته‌ای نیز متغیری وابسته به رویکرد سیاسی (و نه فنی) غرب است. در خصوص این سفر روزنامه جام‌جم گفت‌وگویی با مارک فینو، سخنگوی اسبق وزارت خارجه فرانسه انجام داده که در ادامه می‌خوانیم. فینو در حال حاضر مدیر بخش عدم اشاعه در «مرکز سیاست امنیتی ژنو» (GCSP) است.

رافائل گروسی، مدیرکل آژانس بین‌المللی انرژی اتمی به ایران سفر کرد. درخصوص این سفر و موارد مطرح شده در آن، تحلیل‌های گوناگونی مطرح می‌شود. فراتر از آن، این سفر در آستانه برگزاری نشست اخیر شورای حکام آژانس بین‌المللی انرژی اتمی صورت گرفته است. به طورکلی ارزیابی شما از این سفر چیست؟

این فرصت مهمی برای ارسال پیام‌های مفید از هر طرف به‌منظور بازیابی یا تقویت همکاری بین ایران و آژانس بود. می‌توان آن را موفق ارزیابی کرد، گرچه برخی از موضوعات نیاز به بحث‌های فنی بیشتری دارند. با این حال معتقدم کلیت این سفر و رایزنی‌های صورت گرفته میان طرفین (ایران و آژانس) در این برهه زمانی مفید و موثر بوده است. قرار است مذاکرات ایران و آژانس درخصوص نحوه دسترسی‌ها و حل برخی پرونده‌ها ادامه پیدا کند. همکاری متقابل ایران و آژانس بین‌المللی انرژی اتمی، اهمیت ویژه‌ای دارد و منجر به مدیریت تنش‌ها خواهد شد. برای ایران نیز همکاری با آژانس اهمیت دارد تا نشان دهد که در اجرای تعهدات خود ناشی از موافقت‌نامه پادمانی با آژانس جدی است. هر قدمی در این راستا قابل استقبال است. سفر گروسی به تهران نیز در همین اساس باید مورد تجزیه و تحلیل قرار گیرد. طی سال‌های اخیر به‌واسطه برخی نگاه‌های سیاسی (از سوی آژانس) این روند کند شده است.

شورای حکام آژانس بین‌المللی انرژی اتمی در نشست خود قطعنامه‌ای علیه ایران صادر نکرده است هرچند که در جریان صدور دو قطعنامه پیشین شورای حکام در تابستان و پاییز امسال، شاهد تسلط بازی سیاسی غرب بر رویکرد حقوقی در قبال پرونده هسته‌ای ایران بودیم. ارزیابی شما در این خصوص چیست؟

این در اختیار مدیرکل آژانس بین‌المللی انرژی اتمی نیست که تصمیم یا عدم تصمیم را به شورای حکام که استقلال خود را دارد و بسته به ارزیابی خود از پرونده تصمیماتش را اتخاذ می‌کند، تحمیل کند. به عبارت بهتر، شورای حکام آژانس می‌تواند فارغ از گزارش گروسی، ارزیابی خود را از روند همکاری ایران و آژانس داشته باشد، هر چند قطعا گزارش مدیرکل آژانس در این‌خصوص تاثیرگذار است. در هر حال، شورای حکام تحت تاثیر عوامل گوناگونی دست به صدور بیانیه یا قطعنامه علیه دیگر بازیگران می‌زند. در جریان برگزاری نشست اخیر، شورای حکام آژانس بین‌المللی انرژی اتمی با استناد به این گزارش، ترجیح داد قطعنامه‌ای علیه ایران صادر نکند.

طی هفته‌های اخیر، رسانه‌های غربی مانور گسترده‌ای در مورد غنی‌سازی ۸۴ درصدی در نیروگاه فردو دادند. درخصوص غنی‌سازی ۸۴ درصدی، با توجه به توضیحات ایران که محصول نهایی اورانیوم غنی‌شده کمتر از ۶۰ درصد است، گروسی نگرانی خاصی بروز نداده است. ارزیابی شما چیست و آیا شورای حکام در این خصوص واکنش جدی‌تر از گروسی خواهد داشت؟

ممکن است نیاز باشد توضیحات فنی بیشتری در این خصوص مطرح شود. در هر حال، ایران اعلام کرده است که مشاهده نشانه‌های غنی‌سازی ۸۴ درصدی در نمونه‌برداری بازرسان آژانس از اطراف یک شیر در پروسه غنی‌سازی، به‌معنای این‌که ایران سطح غنی‌سازی را از ۶۰ درصد خارج ساخته، نیست. آنچه در این‌خصوص موضوعیت دارد، خروجی اورانیوم غنی‌شده متناظر با سطح غنی‌سازی است که اکنون ۶۰ درصد است. در مقابل برخی کشورها می‌گویند همین میزان نیز به‌مراتب از سطح غنی‌سازی تعیین شده در برجام (متن توافق هسته‌ای) بوده و در حال نزدیک شدن به سطح غنی‌سازی ۹۰ درصدی است. در راستای پاسخ‌دهی به این ابهامات و موارد مطرح شده، باید همکاری متقابل ایران و آژانس بین‌المللی انرژی اتمی تقویت شود.

شاید به‌نظر نمی‌رسید با تقویت همکاری‌های ایران و آژانس، زمینه مناسبی برای احیای برجام فراهم شود. ارزیابی شما چیست؟

می‌دانیم که از نظر حقوقی، توافق پادمانی ایران و آژانس و مذاکرات برجام دو موضوع متفاوت است اما ایجاد جو مثبت همکاری با آژانس بین‌المللی انرژی اتمی در اجرای توافق پادمان تنها زمانی می‌تواند ازسرگیری مذاکرات در مورد احیای برجام را تسهیل کند که فضای سیاسی اجازه دهد. به‌عبارت بهتر، احیای برجام تابعی از مسائل فنی نبوده و دغدغه‌ها و مسائل سیاسی در شکل‌گیری و استمرار این روند موضوعیت دارد.

رویداد

برخورد آمریکا و روسیه در آسمان

در ادامه درگیری‌ها و تنش‌ها میان مسکو و واشنگتن، سقوط یک پهپاد آمریکایی بر اثر برخورد با جنگنده روسی، باعث کلیدخوردن فصل جدیدی از تنش‌ها میان دو کشور شده است. آن طور که مرکز فرماندهی اروپایی آمریکا ادعا کرده، یک فروند جنگنده سوخو-۲۷ روسیه به یک پهپاد ام‌کیو ۹ ریپر آمریکایی بر فراز دریای سیاه برخورد کرد، که باعث سقوط این پهپاد در آب‌های بین‌المللی شد. بر اساس این گزارش، دو جنگنده سوخوی ۲۷ روسیه، پهپاد آمریکا را در شرایطی که فرماندهی اروپای آمریکا آن را «نا امن و غیرحرفه‌ای» خواند، رهگیری کردند. این مرکز اعلام کرد در این اتفاق که صبح روز سه‌شنبه رخ داده‌است، یکی از جنگنده‌های روسیه به پروانه پهپاد آمریکایی برخورد کرد. سپس نیروهای آمریکا تصمیم گرفتند پهپاد را در آب‌های بین‌المللی فرود بیاورند. این بیانیه مشخص نمی‌کند که این پهپاد در دریای سیاه سقوط کرده یا خیر. در این بیانیه مشخص نشده آیا آمریکا پهپاد خود را بازیابی خواهدکرد یا خیر. اگر این پهپاد در دریای سیاه سقوط کرده‌باشد، بازیابی آن دشوار است زیرا به دلیل بسته‌شدن تنگه بسفر از سوی ترکیه، آمریکا نمی‌تواند کشتی‌های جنگی را به دریای سیاه ارسال کند.

در این بیانیه ادعا شده که هواپیمای روسیه علاوه بر برخورد با پهپاد آمریکا، سوخت خود را روی آن ریخته و به شیوه‌ای بی‌پروا و غیرحرفه‌ای در مقابل آن پرواز کرده‌است.

ژنرال جیمز بی هکر، فرمانده مرکز فرماندهی اروپایی آمریکا گفت: «پهپاد ما در حال انجام عملیات معمولی در حریم هوایی بین‌المللی بود که توسط یک هواپیمای روسی رهگیری شده و مورد اصابت قرار گرفت. این برخورد منجر به سقوط و از دست دادن کامل پهپاد شد. در واقع، این اقدام غیرایمن و غیرحرفه‌ای روس‌ها تقریبا باعث سقوط هر دو هواپیما شد.»

سخنگوی پنتاگون نیز گفته پهپاد ام کیو ۹ توانایی مسلح شدن را دارد اما هنگام وقوع این حادثه در حال انجام یک ماموریت اطلاعاتی و شناسایی در آب‌های بین‌المللی بود و پنتاگون درباره مسلح بودن این پهپاد اظهار نظر نخواهدکرد. او توضیح داد دو فروند جنگنده سوخوی ۲۷ حدود ۴۰ دقیقه با این پهپاد پرواز کردند و قبل از برخورد، هیچ ارتباط رادیویی میان آمریکا و روسیه در خصوص این پهپاد وجود نداشت.

جان کربی، هماهنگ‌کننده ارتباطات راهبردی شورای امنیت ملی دولت بایدن نیز گفت: گرچه موارد دیگری از رهگیری پهپادهای آمریکایی از سوی جنگنده‌های روسیه وجود داشته‌است، اما این مورد «ناامن و غیرحرفه‌ای» بود. بنابراین، از این نظر، این حادثه منحصر به فرد است.

احضار سفیر روسیه

ند پرایس سخنگوی وزارت خارجه آمریکا گفته با روس‌ها مستقیما در سطوح عالی ارتباط برقرار کرده‌ایم تا به رهگیری غیرحرفه‌ای و ناایمن پهپاد آمریکایی توسط جنگنده روسیه اعتراض شدید خود را اعلام کنیم.

سخنگوی وزارت خارجه دولت بایدن ادمه داد: در خصوص این حادثه، سفیر روسیه را احضار کردیم.

گزارش

خط و نشان رژیم صهیونیستی برای متحدان

رفتار عصبی صهیونیست‌ها که این ایام، حال و روز خوبی در داخل سرزمین‌های اشغالی ندارند و دائم در حال اختلاف و درگیری با یکدیگر هستند در حال گسترش به خارج از مرزهای این منطقه است و نتانیاهو و اعضای کابینه‌اش که به‌شدت در داخل تحت فشار هستند، هر چند وقت یک‌بار متحدان خارجی خود را نیز هدف حملات و نقدهای خود قرار می‌دهند. به‌ویژه این‌که متحدان خارجی رژیم صهیونیستی هم این روزها در حال انتقاد از اقدامات افراطی کابینه نتانیاهو هستند و این چیزی است که به مذاق نخست‌وزیر رژیم صهیونیستی و وزیرانش خوش نیامده است. در همین راستا بود که دیروز رادیوی ارتش رژیم صهیونیستی اعلام کرد تل‌آویو به دلیل اظهارات ضداسرائیلی جوزپ بورل، مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپا استقبال از او را نپذیرفته است. برپایه این گزارش، بورل چند بار درخواست سفر به سرزمین‌های اشغالی داشته باشد اما وزارت خارجه رژیم غاصب اسرائیل به آن پاسخ نداد و علت آن نیز اظهارات بورل علیه این رژیم است. مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپا اخیرا در ۷ مارس در الجزایر گفته بود فقط کابینه رژیم است که خواهان صلح براساس راهکار موسوم به «دو دولتی» نیست.

رادیوی ارتش رژیم صهیونیستی به نقل از یک منبع آگاه گفت: بورل استحقاق آن را ندارد که در اینجا حضور داشته باشد.

دستور نتانیاهو به وزرا

همچنین نخست‌وزیر رژیم غاصب صهیونیستی با نارضایتی از دعوت نشدن برای سفر به آمریکا، دستورات خاصی برای اعضای کابینه در این زمینه صادر کرده است.

به گزارش ایرنا و به نقل از شبکه ۱۲ رژیم صهیونیستی، برخی وزرای کابینه نتانیاهو قصد سفر به آمریکا و برگزاری دیدارهای رسمی با مسئولان این کشور را داشتند اما وی به آنها دستور داد «تا زمانی که من به آمریکا سفر نکردم، هیچ کس حق این کار را ندارد.»

بر اساس این گزارش، وزرایی که مانند بزالل اسموتریچ، وزیر دارایی رژیم صهیونیستی، قصد سفر به آمریکا را دارند، با مسئولان این کشور دیدار نخواهند کرد.

قبل از این‌که دولت جو بایدن اعلام کند مسئولان آمریکایی به دلیل اظهارات تحریک آمیز اسموتریچ درمورد «حواره» با وی دیدار نخواهند کرد، نتانیاهو به اسموتریچ دستور داده بود که طی سفرش به آمریکا، دیدار رسمی با مسئولان این کشور برگزار نکند.

یک منبع مطلع در گفت وگو با شبکه ۱۲ رژیم صهیونیستی اعلام کرد که سفر هر یک از وزرای صهیونیستی به آمریکا، مسأله دعوت نشدن از نتانیاهو برای سفر به واشنگتن را برجسته‌تر می‌کند، به همین دلیل نخست وزیر رژیم صهیونیستی این دستور را صادر کرد، البته ران درمر به‌عنوان فرستاده ویژه نتانیاهو، از این قاعده مستثناست.

در بخشی از این گزارش آمده نتانیاهو با گذشت بیش از دو ماه از نخست وزیری خود انتظار داشت دعوت رسمی از کاخ سفید دریافت کند، همان‌گونه که نفتالی بنت، نخست وزیر سابق رژیم صهیونیستی در ژوئن ۲۰۲۱ روی کار آمد و در آگوست همان سال به کاخ سفید رفت. این گزارش دعوت نکردن کاخ سفید از نتانیاهو برای سفر به آمریکا و نبود گفت‌وگو میان تل‌آویو و واشنگتن را اتفاقی استثنائی توصیف کرد و نوشت که این مسأله برای نتانیاهو ـ که منتظر دعوت رسمی است ـ بسیار نگران کننده است.

همچنین در این گزارش آمده است طی هفته‌های اخیر، موعد سفر نتانیاهو به امارات بررسی شده اما با مخالفت این کشور، برنامه این سفر تکمیل نشده، زیرا ابوظبی ترجیح می‌دهد بعد از پایان ماه رمضان در این خصوص تصمیم‌گیری کند.

گزارش‌ها حاکی از آن است که آمریکایی‌ها از برخی اقدامات کابینه نتانیاهو مانند برنامه اصلاحات قضایی ناراضی هستند و اختلافاتی میان دو طرف به‌وجود آورده است.

اسموتریچ پس از یورش اخیر شهرک‌نشینان صهیونیست به دهستان حواره در جنوب نابلس و انجام چند عملیات ضد صهیونیستی در پاسخ به این جنایت، خواستار محو کلی این شهرک شد؛ اظهاراتی که موجی از محکومیت و انزجار را در سراسر جهان از جمله در آمریکا به‌دنبال داشت.

پیش از این نیز کاخ سفید اعلام کرد دولت آمریکا دیدار با وزیر تندروی دارایی رژیم صهیونیستی را که قرار است به واشنگتن سفر کند، تحریم کرده است. کاخ سفید رسما اعلام کرد، جانت یلن، وزیر خزانه‌داری آمریکا با بزالل اسموتریچ در واشنگتن دیدار نخواهد کرد.

از سوی دیگر، ند پرایس، سخنگوی وزارت خارجه آمریکا، اظهارات اسموتریچ درباره محو دهستان حواره را غیرمسئولانه، توهین آمیز و نفرت انگیز دانست.